

Lublin, 9 kwietnia 2024 r.

RIO.II.600.52.2023

Pan Mariusz Osiak

Wójt Gminy Łuków

ul. Świderska 12

21-400 Łuków

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 13 listopada 2023 r. do 29 stycznia 2024 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Łuków. Protokół kontroli podpisano 15 lutego 2024 r.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze, nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Przeprowadzenie audytu wewnętrznego w 2022 r. przez usługodawcę (zamiast przez osobę zatrudnioną w jednostce). Zawarcie w 2023 r. umowy z usługodawcą na okres krótszy niż rok – str. 2-3 protokołu.

Jeżeli ujęta w uchwale budżetowej gminy kwota dochodów i przychodów oraz kwota wydatków i rozchodów jest równa lub wyższa niż 100 000 tys. zł, przestrzegać obowiązku prowadzenia audytu wewnętrznego przez osobę zatrudnioną w jednostce, stosownie do przepisów art. 275 pkt 1 i art. 278 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Jeżeli audyt może być przeprowadzany przez usługodawcę - umowy na przeprowadzenie audytu wewnętrznego zawierać na okres co najmniej roku, zgodnie z przepisami art. 279 ust. 3 cytowanej ustawy.

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Niepowiązanie dowodów źródłowych, wyłączonych ze zbioru dokumentów, objętych zbiorczym dowodem księgowym z tym dowodem – str. 8 protokołu.

W przypadku dokonywania łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych zapewnić powiązanie tych dowodów ze zbiorczym dowodem księgowym, w związku z przepisami art. 20 ust. 3 pkt 1 i art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn.zm.).

2.2. Ewidencjonowanie na jednym koncie księgowym operacji pieniężnych występujących na kilku rachunkach bankowych oraz operacji występujących na jednym rachunku bankowym na kilku kontach księgowych, w sposób uniemożliwiający ustalenie stanu środków pieniężnych na poszczególnych rachunkach bankowych – str. 9, 17-20 protokołu.

Ewidencję operacji pieniężnych występujących na rachunkach bankowych prowadzić do każdego rachunku na odrębnym koncie księgowym (syntetycznym bądź analitycznym), mając na uwadze, że stan środków pieniężnych na każdym wyodrębnionym rachunku bankowym winien być zgodny ze stanem prowadzonego do tego rachunku konta księgowego, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasadami funkcjonowania kont zespołu 1 określonymi w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r.

2.3. Wykazanie – na 31.12.2022 r. - sald niezgodnych ze stanem faktycznym na kontach: 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” - w ewidencji Urzędu Gminy oraz 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” - w ewidencji budżetu oraz nieujawnienie tego faktu w trakcie inwentaryzacji – str. 11-15 protokołu.

Księgi rachunkowe prowadzić rzetelnie, odzwierciedlając w nich stan rzeczywisty, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w szczególności na koncie 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” – w ewidencji Urzędu - ujmować operacje dotyczące zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych, mając na uwadze, że konto może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych, lecz nieprzelanych do budżetu, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Na ostatni dzień roku przeprowadzać rzetelną inwentaryzację aktywów i pasywów, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 2.4. *Nieprzeksięgowanie – na koniec 2022 r. - niewykorzystanej kwoty dotacji z konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” na konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” – str. 12 protokołu.*

Wartość niewykorzystanej dotacji, niezwróconej do końca roku, przeksięgowywać – pod datą 31 grudnia zapisami:

Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”,

stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. mając na uwadze, że niewykorzystane dotacje podlegające zwrotowi do 31 stycznia następnego roku, są należnościami krótkoterminowymi, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości.

- 2.5. *Wykazanie - na 31.12.2022 r. na koncie 133 „Rachunek budżetu” - salda niezgodnego ze stanem środków potwierdzonym przez bank na rachunkach bankowych (zaniżonego o 827,82 zł) oraz nieujawnienie tego faktu w trakcie inwentaryzacji.
Dokonywanie zapisów na koncie 133, mimo braku operacji na rachunkach bankowych – str. 20-23 protokołu.*

Zapisów na koncie 133 „Rachunek budżetu” dokonywać na podstawie dokumentów bankowych, zachowując zgodność zapisów między jednostką a bankiem, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 13 września 2017 r.

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

- 2.6 *Ewidencjonowanie operacji przelewu środków między rachunkami bankowymi z wykorzystaniem niewłaściwego konta – str. 22 protokołu.*

Operacje gospodarcze dotyczące przelewów środków między rachunkami bankowymi budżetu ewidencjonować w korespondencji z kontem 140 „Środki pieniężne w drodze”, stosownie do zasad funkcjonowania konta określonych w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 2.7. *Wykazanie - w bilansie z wykonania budżetu za 2022 r. - danych niezgodnych ze stanem faktycznym w zakresie środków pieniężnych oraz niewynikających z ksiąg rachunkowych w zakresie pozostałych należności i rozliczeń oraz pozostałych zobowiązań – str. 23-24 protokołu.*

Bilans z wykonania budżetu sporządzać w sposób rzetelny i prawidłowy, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, ujmując w nim wszystkie informacje w zakresie ustalonym we wzorze sprawozdania, stanowiącym Załącznik Nr 7 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z przepisami § 23 ust. 4 tego rozporządzenia.

- 2.8. *Wykazanie - w sprawozdaniu Rb-ST - zaniżonego stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych budżetu (o 827,82 zł) – str. 25 protokołu.*

W sprawozdaniu Rb-ST „Sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego” wykazywać stan środków na rachunku budżetu na podstawie dowodów bankowych, zgodnie z przepisami § 20 ust. 1 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik Nr 37 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454).

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

- 3.1.1. *Niesprawdzenie złożonej deklaracji na podatek od nieruchomości, o czym świadczy wykazanie w niej tych samych gruntów jako zwolnionych z opodatkowania na podstawie uchwały Rady Gminy i opodatkowanych podatkiem od nieruchomości – str. 35 protokołu.*

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.).

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, wzywać podatnika do udzielenia – w wyznaczonym terminie – niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.

Opodatkować prawidłowo właściciela nieruchomości, wskazanego w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

- 3.2.1. *Uwzględnienie – w podstawie obliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 r. – kwot jednorazowo wypłaconych dodatków specjalnych (co skutkowało zawyżeniem tego wynagrodzenia ogółem 629,85 zł) – str. 52 - 54 protokołu.*

Do podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego nie wliczać jednorazowych lub nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcie, zgodnie z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1690), w związku z przepisami § 6 pkt 1 i § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.).

Wystąpić do pracowników o dobrowolny zwrot zawyżonych kwot wynagrodzenia lub wyegzekwować ją od osoby odpowiedzialnej za nieprawidłowe naliczenie, stosując zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

3.2.2. Zlecenie - w latach 2022 i 2023 - remontów dróg gminnych i modernizacji oświetlenia ulicznego wykonawcom wybranym bez stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych oraz bez zachowania formy pisemnej umów. Wypłacanie wykonawcom tych robót wynagrodzenia wyłącznie na podstawie wystawionych przez nich faktur (bez dokumentacji potwierdzającej gdzie, kiedy i jakie roboty zostały faktycznie wykonane) – str. 62 - 72 protokołu.

Przestrzegać obowiązku zlecenia zadań na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty, z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych oraz zawierania umów, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane – na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, stosownie do przepisów art. 44 ust. 4 i art. 254 pkt 4 ustawy o finansach publicznych.

W tym celu, nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy lub usługi, ustalać – z należytą starannością – wartość tego zamówienia, na podstawie całkowitego szacunkowego wynagrodzenia wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, stosownie do przepisów art. 28 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.).

W przypadku ustalenia, że wartość zamówienia klasycznego jest równa lub przekracza kwotę 130.000zł, zamówienia udzielać wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami cytowanej ustawy, w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia przygotowanego i przeprowadzonego w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz przejrzysty i proporcjonalny, stosownie do przepisów art. 16 i art. 17 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

Przestrzegać – pod rygorem nieważności – obowiązku zachowania formy pisemnej umów w sprawach zamówień publicznych, stosownie do przepisów art. 432 cytowanej ustawy.

Wykonawców zamówień publicznych rozliczać zgodnie z zawartymi umowami, dokonując zapłaty jedynie za usługi/roboty faktycznie wykonane i znajdujące potwierdzenie

w dokumentacji powykonawczej, mając na uwadze przepisy art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. W tym celu sporządzać dokumenty związane z odbiorem wykonanych usług lub robót (protokoły odbioru), zamieszczając w nich dane m.in. dotyczące zakresu, rodzaju, jakości i wartości usług/robót faktycznie wykonanych i odebranych, a przed wypłatą kwot wynikających z wystawionych faktur sprawdzać ich zgodność z postanowieniami umownymi i dokumentami odbiorowymi, w związku z przepisami art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 4 powołanej ustawy.

3.2.3. Ustalenie wartości zamówienia na rozbudowę budynku szkoły w innej wysokości niż wynikająca z kosztorysów inwestorskich – str. 79-80 protokołu.

Wartość zamówienia na wykonanie robót budowlanych ustalać na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na podstawie dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, stosownie do przepisów art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.4. Złożenie - przez kierownika zamawiającego i członków komisji przetargowej w postępowaniu na rozbudowę budynku szkoły - oświadczeń o braku okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych – po rozpoczęciu wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem tego postępowania – str. 81 protokołu.

Oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, składać przed rozpoczęciem wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia, stosownie do przepisu art. 56 ust. 6 tej ustawy.

3.2.5. Nieterminowe zamieszczenie – w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszeń o wykonaniu umów na rozbudowę budynku szkoły oraz na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych – str. 83, 90, protokołu.

Ogłoszenie o wykonaniu umowy o zamówienie publiczne, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od wykonania umowy, stosownie do przepisów art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.6. Ustalenie wartości zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych bez uwzględnienia prawa opcji – str. 87 protokołu.

Przy ustaleniu wartości zamówienia uwzględniać największy możliwy zakres tego zamówienia z uwzględnieniem opcji oraz wznowień, stosownie do przepisów art. 28 i art. 31 ust. 2 Prawa zamówień publicznych.

3.2.7. Nieodrzućenie jedynej oferty złożonej w postępowaniu na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w której wykonawca – mimo wymogu określonego w dokumentach zamówienia – nie wskazał instalacji komunalnych, do których miał przekazywać zebrane odpady. Niewskazanie tych instalacji w zawartej umowie – str: 88-89 protokołu.

Ofertę odrzucać, jeżeli jej treść jest niezgodna z warunkami zamówienia, zgodnie z przepisami art. 226 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 7 pkt 29 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W umowie w sprawie zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości określać instalacje, w szczególności instalacje komunalne, do których podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany przekazać odebrane odpady, stosownie do przepisów art. 6f ust. 1a pkt 5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399).

3.2.8. Nieprzekazanie - Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych - informacji o ofercie złożonej w postępowaniu na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych – str: 89 protokołu.

Przekazywać Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informację o złożonych ofertach, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert, stosownie do przepisów art. 81 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.9. Nieterminowe przekazanie do publikacji - Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej - ogłoszenia o udzieleniu zamówienia na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz nieterminowe zamieszczenie - w Biuletynie Zamówień Publicznych - ogłoszenia o wykonaniu tej umowy – str: 90 protokołu.

Nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, którego wartość jest równa lub przekracza progi unijne – przekazywać do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zawierające informację o wynikach tego postępowania, stosownie do przepisów art. 265 ust. 1 Prawo zamówień publicznych.

Zamieszczać - w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszenie o wykonaniu umowy, w terminie 30 dni od jej wykonania, zgodnie z przepisami art. 448 tej ustawy.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Łuków